

EBA/GL/2024/08

19 czerwca 2024 r.

Wytyczne wydane na podstawie art. 45 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2023/1114

ustanawiające wspólne parametry referencyjne dla scenariuszy testów warunków skrajnych na potrzeby testów warunków skrajnych w zakresie płynności, o których mowa w art. 45 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2023/1114

1. Zgodność i obowiązki sprawozdawcze

Status niniejszych wytycznych

1. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane na podstawie art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010¹. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy i instytucje finansowe muszą dołożyć wszelkich starań, aby zastosować się do niniejszych wytycznych.
2. W wytycznych określono stanowisko EUNB w sprawie odpowiednich praktyk nadzorczych w ramach Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego lub w sprawie sposobu, w jaki należy stosować prawo Unii w danym obszarze. Właściwe organy określone w art. 3 ust. 1 pkt 35 rozporządzenia (UE) 2023/1114², do których wytyczne mają zastosowanie, powinny stosować się do wytycznych poprzez włączenie ich odpowiednio do swoich praktyk (np. zmieniając swoje ramy prawne lub procesy nadzorcze).

Wymogi sprawozdawcze

3. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy muszą do dnia 30.09.2024 powiadomić EUNB, czy stosują się lub zamierzają zastosować się do niniejszych wytycznych, albo podać powody niestosowania się do nich. W razie braku powiadomienia w wyznaczonym terminie EUNB uzna, że właściwe organy nie stosują się do niniejszych wytycznych. Powiadomienia należy wysyłać, składając formularz dostępny na stronie internetowej EUNB z dopiskiem „EBA/GL/2024/08”. Powiadomienia powinny przekazywać osoby odpowiednio upoważnione do informowania o stosowaniu się do wytycznych w imieniu właściwego organu. Wszelkie zmiany związane ze stosowaniem się do wytycznych należy również zgłaszać EUNB.
4. Powiadomienia zostaną opublikowane na stronie internetowej EUNB zgodnie z art. 16 ust. 3.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937 (Dz.U. L 150 z 9.6.2023).

2. Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Przedmiot

5. Niniejsze wytyczne określają, zgodnie z art. 45 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2023/1114, wspólne parametry referencyjne dla scenariuszy warunków skrajnych, które mają być uwzględniane w testach warunków skrajnych, o których mowa w art. 45 ust. 4 tego rozporządzenia.

Zakres stosowania

6. Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami i instytucji pieniądza elektronicznego (e-pieniądza) emitujących znaczące tokeny będące e-pieniądzem (zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/1114) zdefiniowanych odpowiednio w art. 3 ust. 1 pkt 6 i 7 tego rozporządzenia oraz do emitentów tokenów, które nie są znaczące, w przypadku gdy właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego tego wymaga zgodnie z art. 35 ust. 4 i art. 58 ust. 2 tego rozporządzenia (zwanymi dalej łącznie do celów niniejszych wytycznych: „emitentami tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniądzem”).

Adresaci

7. Niniejsze wytyczne są skierowane do właściwych organów określonych w art. 3 ust. 1 pkt 35 rozporządzenia (UE) 2023/1114, do których niniejsze wytyczne mają zastosowanie.
8. Niniejsze wytyczne skierowane są również do emitentów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia (UE) 2023/1114, do których niniejsze wytyczne mają zastosowanie:
 - a) tokenów powiązanych z aktywami określonych w art. 3 ust. 1 pkt 6 tego rozporządzenia (emitentów tokenów powiązanych z aktywami); oraz
 - b) instytucji pieniądza elektronicznego emitujących tokeny będące e-pieniądzem zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 pkt 7 tego rozporządzenia (emitentów tokenów będących e-pieniądzem).

3. Wdrożenie

Data rozpoczęcia stosowania

9. Niniejsze wytyczne stosuje się od dnia 30.09.2024 na stronie internetowej EUNB we wszystkich językach urzędowych UE].

4. Wytyczne dotyczące wspólnych parametrów referencyjnych dla scenariuszy testów warunków skrajnych na potrzeby testów warunków skrajnych w zakresie płynności

4.1 Przepisy ogólne

10. Zgodnie z art. 45 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2023/1114 emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni dokonać oceny ryzyka, o którym mowa w sekcji 4.2, uwzględniając zmiany regulacyjne i tendencje rynkowe, a także minimalne warunki makroekonomiczne, i zastosować metodę określoną w sekcji 4.3, w tym parametry scenariuszy testów warunków skrajnych, biorąc pod uwagę wszystkie oferowane tokeny powiązane z aktywami i tokeny będące e-pieniędzem oraz działania z nimi związane.

4.2 Ryzyka podlegające ocenie

4.2.1 Ryzyko wcześniejszego wykupu

11. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni ocenić w warunkach skrajnych ryzyko żądania wykupu w dowolnym momencie.
12. Do celów pkt 11 emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni uwzględnić wszystkie następujące aspekty: profil posiadaczy tokenów (w tym detaliczny lub hurtowy); rodzaj tokena (w tym, czy jest on znaczący, czy nie); rodzaj powiązanych aktywów (taki jak waluta urzędowa lub inne); cechy emitenta (takie jak instytucja kredytowa lub inne); historyczne doświadczenie w zakresie żądań wykupu; oraz profil zapadalności rezerwy aktywów. Emitenci mogą uwzględnić wszelkie inne aspekty, które uznają za istotne dla oceny.
13. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni ocenić potrzebę uzupełnienia odsetek rezerwy aktywów o rezydualnym terminie zapadalności wynoszącym maksymalnie jeden dzień roboczy lub pięć dni roboczych, zgodnie z art. 36 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2023/1114, po wejściu w życie odpowiedniego rozporządzenia delegowanego, szacując przedział ufności wynoszący 99% w stosunku do średniej wykupionej kwoty w najgorszych obserwowanych przypadkach o 1-dniowych i 5-dniowych rezydualnych terminach zapadalności pod względem wpływów brutto, na podstawie własnych obserwacji historycznych.

4.2.2 Ryzyko związane z depozytami w instytucjach kredytowych

14. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni ocenić w warunkach skrajnych możliwość braku szybkiego dostępu do kwoty depozytów przechowywanych w instytucjach kredytowych w ramach rezerwy aktywów.
15. Do celów pkt 14 emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni wziąć pod uwagę wszystkie następujące aspekty: i) jakość kredytową i profil płynności kontrahenta depozytu; ii) koncentrację przez kontrahenta i powiernika; iii) lokalizację depozytu; iv) termin zapadalności depozytu; v) potencjalne zabezpieczenie (w tym wielkość, rodzaj lub jakość) będące podstawą depozytu; oraz vi) wszelkie czynniki ryzyka niewymagane zgodnie z art. 36 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2023/1114, które mogą uznać za istotne dla tego ryzyka.

4.2.3 Ryzyko i wahania rynkowe

16. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni w warunkach skrajnych ocenić potrzebę dodatkowych wymogów w zakresie płynności w celu pokrycia ryzyka rynkowego rezerwy aktywów oraz różnic w denominacji walut, zmienności i korelacji w stosunku do jednego z powiązanych aktywów, uwzględniając powiązane zabezpieczające instrumenty pochodne i nadmierne zabezpieczenie nałożone zgodnie ze specyfikacją zawartą w art. 36 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2023/1114, gdy już będzie miało zastosowanie odpowiednie rozporządzenie delegowane lub jakiegokolwiek inne wymagane przez właściwy organ/organ nadzoru lub utrzymywane dobrowolnie.
17. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni wziąć pod uwagę przypadki, w których do określenia istniejącego nadmiernego zabezpieczenia (o którym mowa w poprzednim punkcie) stosuje się historyczną metodę retrospektywną opartą na okresie obserwacji, w którym nie wystąpiły warunki skrajne. W takich przypadkach należy na przykład rozważyć dłuższe okresy, w tym okresy występowania warunków skrajnych, lub uwzględnić założenia dotyczące warunków skrajnych.

4.2.4 Ryzyko związane z depeggingiem

18. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni ocenić ryzyko związane z tym, że wartość rynkowa tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem będzie różnić się od wartości rynkowej powiązanych aktywów oraz czy konieczne są dodatkowe wymogi dotyczące płynności w celu ograniczenia wpływu tej różnicy.

4.3 Metodyka

4.3.1 Testy warunków skrajnych w zakresie płynności

19. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni porównać całkowitą ważoną kwotę rezerwy aktywów w odniesieniu do całkowitej ważonej

kwoty aktywów, z którymi są powiązane tokeny powiązane z aktywami/tokeny będące e-pieniędzem, w skrajnych warunkach.

20. Do celów pkt 19 emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni obliczyć łączną ważoną kwotę rezerwy aktywów jako wynik pomnożenia wartości rynkowej każdego składnika aktywów w rezerwie aktywów przez odpowiedni czynnik warunków skrajnych (waga). W przypadku aktywów nierynkowych (takich jak gotówka lub depozyty w instytucjach kredytowych) emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni zastosować kwotę pomnożoną przez odpowiedni czynnik warunków skrajnych.
21. Ta łączna ważona kwota aktywów, z którymi są powiązane tokeny, jest wynikiem pomnożenia wartości rynkowej powiązanych aktywów przez odpowiedni czynnik warunków skrajnych. W przypadku tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powiązanych z walutami urzędowymi ich wartość pieniężna powinna być podawana jako kwota ważona powiązanych aktywów.
22. Niedobór rezerwy aktywów w testach warunków skrajnych w zakresie płynności występuje, gdy całkowita ważona kwota rezerwy aktywów jest niższa niż ważona kwota aktywów, z którymi są powiązane tokeny, w warunkach skrajnych.

4.3.2 Identyfikacja wspólnych parametrów referencyjnych dla scenariuszy testów warunków skrajnych

23. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni dostosować i określić odpowiednie czynniki warunków skrajnych dla każdego składnika aktywów rezerwy aktywów oraz dla aktywów, z którymi powiązane są tokeny powiązane z aktywami/tokeny będące e-pieniędzem w różnych scenariuszach warunków skrajnych i horyzontach czasowych, w tym 1 dnia, 5 dni, 30 dni i 1 roku.
24. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni opierać dostosowanie czynników skrajnych na obserwacjach historycznych (własnych obserwacjach oraz obserwacjach zdarzeń rynkowych) i ocenach eksperckich. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni posiadać historyczną dokumentację serii danych z obserwacji oraz szczegółowe uzasadnienie każdej oceny eksperckiej dowodzącej stosowności dostosowania.
25. Czynnik warunków skrajnych dla konkretnej klasy aktywów powinien być skonstruowany z uwzględnieniem połączenia czynników ryzyka i parametrów istotnych dla danej klasy aktywów w ramach różnych zdarzeń/scenariuszy warunków skrajnych z perspektywy idiosynkratycznej i ogólnorynkowej. Dotkliwość wstrząsów powinna zależeć od dotkliwości danego scenariusza warunków skrajnych (w tym horyzontu czasowego). Dlatego też dla każdego scenariusza można wyprowadzić dla tej samej klasy aktywów różne czynniki warunków skrajnych.

26. Czynniki warunków skrajnych stosowany do każdego składnika aktywów z rezerwy aktywów powinien być niższy niż 100%. Czynniki warunków skrajnych stosowany do powiązanych aktywów, powinien być wyższy niż 100%, jeśli tokeny nie są powiązane z walutami urzędowymi.
27. Przy określaniu czynników warunków skrajnych emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni ocenić wszystkie poniższe parametry i uwzględnić ryzyka, o których mowa w sekcji 4.2 niniejszych wytycznych. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem mogą również brać pod uwagę inne istotne parametry i ryzyka, które nie zostały jeszcze uwzględnione i które nie są sprzeczne z tymi zawartymi w niniejszych wytycznych.

a) Parametry związane z dostosowaniem czynników warunków skrajnych rezerwy aktywów

28. Przy określaniu czynników warunków skrajnych w odniesieniu do następujących aktywów w rezerwie aktywów emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniędzem powinni uwzględnić w warunkach skrajnych wszystkie następujące parametry:

a. depozyty w instytucjach kredytowych:

- i. jakość kredytowa instytucji depozytowej i oczekiwania dotyczące niewykonania zobowiązania;
- ii. jakość kredytowa i jakość pod względem płynności zabezpieczenia bazowego, jeżeli depozyt jest zabezpieczony;
- iii. koncentracja przez instytucję depozytową;
- iv. okres zapadalności i możliwości przedterminowego wycofania; oraz
- v. ryzyko prolongowane wynikające z transakcji finansowania papierów wartościowych, w szczególności transakcji repo, w których środki pieniężne są otrzymywane w zamian za aktywa niepłynne³.

b. Towary:

- i. zakres, w jakim aktywa rezerwowe powielają aktywa, z którymi są powiązane tokeny; oraz
- ii. potencjalne ryzyko dostawy i powiązane koszty w przypadku fizycznego wykupu.

³ Aktywa płynne rozumiane jako aktywa zdefiniowane odpowiednio w art. 3 ust. 1 i 2 jako „aktywa poziomu 1” lub „aktywa poziomu 2” rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (Dz.U. L 011 z 17.1.2015, s. 1).

- c. **Wskaźnik pokrycia netto aktywów płynnych poziomu 1 przy zastosowaniu redukcji wartości wynoszącej 0% (zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/61) oraz, po rozpoczęciu stosowania odpowiedniego rozporządzenia delegowanego, określonych dalej jako wysoce płynne instrumenty finansowe zgodnie z art. 38 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2023/1114:**
- i. średni ważony rezydualny termin zapadalności/wykupu w celu uwzględnienia ich potencjalnej wrażliwości na ryzyko zmiany stóp procentowych i związaną z tym zmienność;
 - ii. premia z tytułu ryzyka kraju w celu uwzględnienia związanej z nimi zmienności;
 - iii. koncentracja przez emitenta;
 - iv. lokalizacja papieru wartościowego (powiernik) w celu uwzględnienia wszelkich potencjalnych wyzwań dla niezwłocznego przekazania; oraz
 - v. ewolucja wartości rynkowej określonego papieru wartościowego, aby ocenić ich zmienność i korelację w odniesieniu do powiązanych aktywów.
- d. **Wskaźnik pokrycia netto aktywów płynnych poziomu 1 przy zastosowaniu redukcji wartości wynoszącej 0% (zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/61) oraz, po rozpoczęciu stosowania odpowiedniego rozporządzenia delegowanego, określonych dalej jako wysoce płynne instrumenty finansowe zgodnie z art. 38 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2023/1114:**
- i. wymagane redukcje wartości wskaźnika pokrycia wypływów netto;
 - ii. średni ważony rezydualny termin zapadalności/wykupu w celu uwzględnienia ich potencjalnej wrażliwości na ryzyko zmiany stóp procentowych i związaną z tym zmienność;
 - iii. ich udział procentowy w rezerwie aktywów;
 - iv. koncentracja przez emitenta;
 - v. lokalizacja papieru wartościowego (powiernik) w celu uwzględnienia wszelkich potencjalnych wyzwań dla niezwłocznego przekazania;
 - vi. ewolucja wartości rynkowej określonego papieru wartościowego, aby ocenić ich zmienność i korelację w odniesieniu do powiązanych aktywów.
- e. **Inne wysoce płynne instrumenty finansowe po rozpoczęciu stosowania odpowiedniego rozporządzenia delegowanego, odpowiedniego rozporządzenia**

delegowanego, jak określono dalej w art. 38 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2023/1114:

- i. wymagane redukcje wartości wskaźnika pokrycia wypływów netto;
- ii. średni ważony rezydualny termin zapadalności/wykupu w celu uwzględnienia ich potencjalnej wrażliwości na ryzyko zmiany stóp procentowych i związaną z tym zmienność;
- iii. ich udział procentowy w rezerwie aktywów;
- iv. koncentracja przez emitenta;
- v. lokalizacja papieru wartościowego (powiernik) w celu uwzględnienia wszelkich potencjalnych wyzwań dla niezwłocznego przekazania; oraz
- vi. ewolucja wartości rynkowej określonego papieru wartościowego, aby ocenić ich zmienność i korelację w odniesieniu do powiązanych aktywów.

b) Parametry związane z dostosowaniem czynników warunków skrajnych powiązanych aktywów

29. Przy określaniu czynników warunków skrajnych w odniesieniu do następujących aktywów w rezerwie aktywów emitenci tokenów powiązanych z aktywami/tokenów będących e-pieniądzem powinni uwzględnić w warunkach skrajnych wszystkie następujące parametry:

- i. wskaźniki zmienności i rozkładu wartości rynkowych rezerwy aktywów (takie jak średnia, kwartyły i rozkład wartości rynkowych rezerwy aktywów);
- ii. wskaźniki zmienności i rozkładu w odniesieniu do powiązanych aktywów (takie jak średnia, kwartyły i rozkład wartości rynkowych powiązanych aktywów);
- iii. czynniki idiosynkratyczne warunków skrajnych (takie jak płynność, odpowiedni poziom wypłacalności emitenta);
- iv. czynniki warunków skrajnych obejmujące cały rynek (takie jak czynniki warunków skrajnych w systemie finansowym lub ekosystemie kryptoaktywów, liczba i wielkość odchyłeń między ceną tokena a wartością rynkową aktywów, z którymi powiązany jest token).